

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

PROVINCIAL
LIBRARY
MANITOBA

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: The Provincial Library City
Cor. Fritchard Ave. and McGregor
Winnipeg, Man., Canada.

Адреса: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК VII. Ч. 62. СУБОТА, 23. ТРАВНЯ 1925. WINNIPEG, MAN. SATURDAY, MAY 23rd, 1925. No. 62. VOL. VII.

Державні банки Англії, Франції і Німеччини здержали кредити для Радянського Союзу

ВСІ ТРИ БАНКИ ЗАКЛЮЧИЛИ УМОВУ, ЩОБ НЕ ДАВАТИ БІЛЬШЕ КРЕДИТІВ ДЛЯ С.Р.С.

Вістка про здержання кредитів викликала замішання в європейських фінансових центрах.

БЕРЛІН, 20. травня. — Тут оповіщено, що державні банки Англії, Франції і Німеччини заклали умову, щоб здержати кредити для радянського уряду і всіх його промислових і торговельних відділів.

Ця вістка викликала замішання в європейських фінансових центрах.

Орган міністра закордонних справ Штресемана "Ді Цайт" надрукував вчора депешу з Лондону, в якій говориться,

що повідомлення про потрійний фінансовий союз проти Радянського Союзу є правдиве.

ЛОНДОН, 20. травня. — Банкові й урядові круги кажуть, що не знають нічого про закладення європейської фінансової угоди, щоб здержати кредити для Радянського Союзу, а Банк Англії, який має бути членом тої протирадянської угоди, відмовляється давати якінебудь коментарі з приводу цієї вістки.

НЕ ВПУСКАЮТЬ ЗАКОРДОННИХ КОМУНІСТІВ НА КОНВЕНЦІЮ.

Бритійський уряд відмовляється впустити делегатів з С.Р.С. і інших країн на з'їзд Комуністичної Партії Великої Британії.

ЛОНДОН, 21. травня. — Газета "Морнінг Пост" доносить, що британський уряд відмовляється впустити делегатів з Радянського Союзу й інших європейських країн, які мали прийти на річну конвенцію Бритійської Комуністичної Партії, що розпочнеться 30 травня в Глазго.

Недавній лондонський депеші

доносили, що консервативний уряд задумує не впускати більше до Великої Британії закордонних комуністів, які мали допустити до правління Партії Праці.

Кажуть, що одною з причин, що заставили уряд зайняти таке становище, було викриття змови радикалів на життя міністра закордонних справ Чемберлейна.

ЗРІСТ КОМУНІСТИЧНИХ ІДЕЙ В ПАРТІЇ ПРАЦІ В АВСТРАЛІЇ.

Рада трейд-юні признає, що "Партія Праці оре ниву для комунізму, а комуністи її засівають".

ЛОНДОН, 20. травня. — Газета "Морнінг Пост" одержала депешу з Сідні, в якій говориться про зріст комуністичних впливів в австралійській Партії Праці. Це дуже проявляється підчас теперішньої виборчої кампанії в Новій Південній Валії.

Прем'єр сер С. В. Фолер каже, що Москва веде в Австралії таку саму небезпечну кампанію, як веда минулого року в Англії. Його заяву потверджує рада трейд-юні, яка признає, що "Партія Праці оре ниву для комунізму, а комуністи її засівають".

З кожним днем комуністичне питання займає чільніше а навіть головне місце в політиці. Старі добрі часи бавлення в політику минули. На сцену виступила революція.

ДАЛЬШІ ПРОЦЕСИ ПРОТИ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ В БОЛГАРІЇ.

В місті Враці ведеться розправа проти 19 осіб, обвинувачених в змові на повалення уряду.

СОФІЯ, Болгарія, 21. травня. — В місті Враці відбувається процес проти 19 осіб, обвинувачених в участі в заговорі на повалення болгарського уряду. Переворот мали виконати робітники і селяне. Вони мали встановити радянську республіку в Болгарії.

що викрито нові змови на життя високих урядників і що уряд концентрує війська, щоб справитися з революціонерами.

АНГЛІЯ НЕ ХОЧЕ ВВОЛИТИ ПРОСЬБИ БОЛГАРІЇ.

ЛОНДОН, 21. травня. — Бритійський уряд повідомив Болгарію, що він не вважає за konieczне продовжити час, в якому Болгарія може користуватися збільшеною військовою силою.

СОФІЯ, Болгарія, 21. травня. — Настільки тут повідомлення кажуть, що по цілій Болгарії є замітна комуністична діяльність. Міністер війни Волков каже,

Атаки на комуністів в канадському сенаті

ОТТАВА, 20. травня. — Сенатор Бобен відновив вчора в сенаті дискусію над страйковим положенням в Новій Шкотії.

В своїй промові він заявив, що "Юнайтед Майн Воркерс" має повну контролю над робітниками в Новій Шкотії від 1918 року, що протягом того часу вона порушувала контракти кілька разів і не робила заходів, щоб взяти під контролю деструктивні елементи в своїй організації.

Сенатор далі сказав, що президент, віцепрезидент і секретар-локало майнерської юнії в Глейс Бей машерували в першотравневому поході за

червоним прапором і проти цього не було слова протесту.

На думку сенатора Бобена уряд повинен підприняти острі кроки, щоб взяти під контролю положення в Кейп Бретоні в обороні законоповинуючих горожан.

Сенатор Грісбах сказав, що комунізм є ворогом трейд-юніонізму. Від початку війни він став сильним, заступив чистий соціалізм і почав рекрутувати молодих хлопців в свої ряди. Однак по мимо того все го комунізм є лише "галасливою меншістю" в робітничих рядах і всяка спроба досягнути диктатуру пролетаріату при допомозі сили означала б горо-

жанську війну в Канаді. Якщо доміня буде мати повний добробут, комунізм зникне.

Сенатор Робертсон, бувший міністер праці, обговорював зріст радикалізму в Канаді і хвалив цілі й методи трейд-юнії. Він сказав, що сумнівається, чи президент "Юнайтед Майн Воркерс" Дж. Л. Луїс мав урядову відомість, що урядники його організації брали участь в комуністичному поході.

Сенатор Дандуранд, провідник урядової більшості, сказав, що уряд пильно слідить за ситуацією і зробить все можливе, щоб був захований закон і порядок.

СЕНАТОР В. Е. БОРА ЗА ВИЗНАННЯМ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ.

Осуджує Лігу Націй і порівнює її з "святим романським союзом", що повстав був по наполеонських війнах в Європі.

ЕН АРБОР, Міш., 19. травня. — Сенатор Вільям Е. Бора з Айдаго виголосив тут вчора промову, в якій осудив Лігу Націй і доказував потребу визнання Радянського Союзу.

Він порівняв Лігу Націй з "святим романським союзом", що повстав був по наполеонських війнах в Європі, і сказав, що союз і Ліга були опер-

ті на силі й охороняли держави, які здобувши чужі території, просили мира.

Говорячи про Радянський Союз, Бора заявив, що стоїть за тим, аби до родини народів належали всі країни.

ПРОТЕСТ АМБАСАДОРА Л. КАРАХАНА ДО КИТАЙСЬКОГО УРЯДУ.

По відступленню з Пекіну ген. Фенг-Ю-Гсіянга столиця Китаю знаходиться в руках Чанг-Цо-Ліна.

ПЕКІН, Китай, 21. травня. — Радянський амбасадор Карахан вручив китайському міністру закордонних справ острій протест, в якому заявляє, що війська манджурського губернатора Чанг-Цо-Ліна, які охороняють східно-китайську залізницю в Манджурії, обікрали залізницю на 6 мільйонів доларів через продажу вій-

ськових пропусків.

Так як по відступленню ген. Фенг-Ю-Гсіянга з Пекіну на північний захід китайська столиця знаходиться тепер в руках військ Чанг-Цо-Ліна, з нього Карахана можна вносити, що радянський уряд є готовий поирати "християнського генерала" проти манджурського диктатора.

ЗАПОВІДАЄ ДАЛЬШУ БОРОТЬБУ ПРОТИ КОМУНІСТІВ АНГЛІЇ.

ЛОНДОН, 16. травня. — Міністер внутрішніх справ Вільям Джонсон-Гікс виголосив вчора промову, в якій заповідав дальшу боротьбу проти комуністів, що загрожують "цивілізації, конституції і системі парламентарного режиму Англії".

Гікс обвинувачує радянський уряд у веденню комуністичної пропаганди в Англії і її колоніях.

предметів більшовицької кампанії, — сказав Гікс. — Схід є головним змаганням світової революції. Вона звернена проти англійського імперіалізму. Радянський Союз змагає до створення комуністичної партії в Англії, щоб опісля при підмозі закордонних комуністів викликати революцію в Індії і робітничі заворушення в самій Англії".

Гікс заявив, що в виду такої

КОМУНІСТИ Й СОЦІЯЛІСТИ ФРАНЦІЇ ПРОТИ ВІЙНИ В МАРОКО.

Комуністи розліпили на вулицях Парижа плякати, в яких закликають жовнірів не слухати офіцерів.

ПАРИЖ, 21. травня. — Комуністи й ліві соціалісти в Парижі використовують невдачі і втрати французької армії в Мароко проти уряду і веденої ним колоніальної війни.

Комуністи розліпили на вулицях міста плякати, в яких закликають жовнірів не слухати своїх командуючих офіцерів і стараються підбурити населення до маніфестацій проти дальшого вислання війська

й зброї до Мароко.

Ця кампанія заставила прем'єра Пенлеве видати заяву в оборону політики уряду. Прем'єр заперечив всяку думку про колоніальну експанзію і каже, що уряд хоче лише вдержати мир в Мароко.

Останні депеші з мароканського фронту кажуть, що боротьба між Ріфами і французьким військом продовжується.

АБД-ЕЛЬ-КРИМ ЗАРЯДИВ ЗАГАЛЬНУ МОБІЛІЗАЦІЮ СВОЇХ СИЛ.

Повстанці пригтовляються до рішучої битви з новоприбулими французькими військами.

ПАРИЖ, 21. травня. — Депеша з Фезу доносить, що Абд-Ель-Крім покликав до зброї всіх мушкін в країнах Ріф і Джабала в північній Африці. Він зарядив загальну мобілізацію, щоб повести війну проти Французів і Іспанців.

ПАРИЖ, 21. травня. — Депеші з Фезу доносять, що ситуація у французькому Мароко скоро наближається до кризи. Повстанці Ріфи збирають свої

сили для рішучої битви з новоприбулими французькими військами.

Провідник повстанців Абд-Ель-Крім зарядив конскрипцію своїх військ і загальну мобілізацію всіх сил Ріфів.

Французи даліше одержують сильні підкріплення і розміщують свої аероплани проти тубунів, яких лояльність є сумнівна і за яких "Французи бояться, що вони можуть прилучитися до Абд-Ель-Крима.

ПОВСТАННЯ РІФІВ БАГАТО ГРІЗНИШЕ, ЯК ЗРАЗУ ПОДАВАНО.

ФЕЗ, Французьке Мароко, 21. травня. — В тубетських військових кругах признають, що небезпека зі сторони Ріфів під проводом Абд-Ель-Крима, які наїхали недавно на французьке Мароко з еспанської зони, є багато грізніша, як попередню про це оповіщувано.

РАБАТ, Французьке Мароко, 21. травня. — Французькі війська в Мароко розпочали велику офензиву, щоб освободити пости, які є окружені Ріфами в районі Танаоат.

Нема сумнівів, що Абд-Ель-Крім планує зайняти Фез, столицю французького Марока.

ПОЛЬЩА ВИРОБЛЯЄ ЗБРОЮ Й АМУНІЦІЮ НА ВЕЛИКУ СКАЛЮ.

БЕРЛІН, 16. травня. — Вибір Гінденбурга президентом Німеччини й домагання німецького уряду відносно ревізії німецько-польського кордону дали привід до нової мілітаристичної пропаганди в Польщі. Останні повідомлення з Варшави кажуть, що польські мілітаристи розпочали сильну агітацію за побільшенням армії та за закупком більшої кількості зброї й амуніції.

Вже від року Польща пригтовляється поспішно до війни. Виріб крісів і амуніції в останньому році подвоївся. Протягом кількох останніх років виріб амуніції для армат середнього калібру збільшився 5 разів.

Зі звіту польського міністра війни ген. Сікорського показується, що в останньому році в Польщі заложено було 40 фабрик для виробу воєнних матеріалів. Польський уряд планує будувати дальші фабрики того рода, але отворення нових фабрик в цьому році показалося неможливим з браку фондів.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 21-го травня. — Урядово оповіщено вчора, що Німеччина звернулася до світового суду, щоб він полагодив її спір з Польщею ізза примусового вивлазнення Польщею німецької власности в польському Горішньому Шлеску.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ро-зі вулиць Причард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ПЕРЕД ЗАКІНЧЕННЯМ КАМПАНІЇ.

ПЕРЕВІРТЕ, ШО ЗРОБЛЕНО ДОТЕПЕР В ОРГАНІЗАЦІЯХ ДЛЯ РОБІТНИЧОЇ ПРЕСИ.

Травнева кампанія в користь нашої робітничо-фармерської преси добігає до кінця. Осталось ще тільки десять днів до роботи.

Кожна з наших організацій, кожний член і кожна членкиня, вкриті кожний читач наших часописів повинні сконструювати себе, що вони дотепер зробили для своєї преси, а що повинні зробити до кінця цього місяця.

В організаціях треба перевірити, чи кампанія йде успішно і що дотепер зроблено, а що ще можна підприняти, щоб забезпечити кампанію кінцевий успіх. Треба доповісти, чи намічена місячним травневим комітетом доповідь нашій пресі програма виконується. Чи всі члени і членкині працюють для цієї справи так, як повинні. Коли помітити якісь недостатки, то ще можна його бодати до певної міри напівприняти. Не треба ждати до самого кінця місяця, а відтак при остаточній обробці переконатися, що це або те не виконано, що можна було це не одно так зробити, що було-б принесло кращі успіхи.

ШО ЗРОБИЛИ МИ КОЖНИЙ І КОЖНА З ПООДИНОКА.

Кожний член і кожна членкиня наших організацій, кожний читач і кожна читачка нашої преси повинні також перевірити, що вони дотепер зробили, і застановаються, що це можуть зробити в останній хвилині для цієї справи. Загляньте в свої колекторські картки, переконайтеся кілька передлат на свій пресовий фонд в них записано. Може там ще зовсім нічого нема, а може не багато, так подбайте, щоб ще до кінця місяця придбати скільки можна передлатників і зібрати як найбільше пресового фонду.

Ніколи й ніхто з нас не буде виправданий, коли не стараєшся щось зробити і не зробити нічого, щоб допомогти своїй пресі. Коли хтось перетримає в себе одержані картки на збирання передлати і пресового фонду цілий місяць, а не промовить ні слова до нікого, щоб заохотити до передлати хоч-би одного з наших часописів, не заведе за пресовим фондом, а відтак зверне картки і скаже, що не міг нічого зробити, то це не буде ніяким виправданням, тільки свідченням про його байдуже відношення до справи. А байдужими до своєї преси ми не можемо і не сміємо бути.

НАГОДА ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ НАШОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Завжди треба пам'ятати, що підтриманням нашої преси, ми допомагаємо поширюванню свідомості серед робітників і фармерів, від чого залежить успіх наших змагань до кращого життя працюючих, успіх нашої визвольної справи. Це ми ті, що поширюємо нашу пресу, робимо ту величезну освідмлюючу працю серед наших працюючих братів і товаришів. Самі, кожний з нас з окрема, не могли-б ми їх навчити всего того, що навчає їх наш часопис. Але сам часопис їх не знайде, ми мусимо дати їм його в руки. І власне цим способом ми й ширимо цю освідмлюючу працю.

Травнева і листопадова кампанія в користь нашої преси дають нам всім найкращу нагоду ширити як найбільше свідомість серед робітництва й фармерства і цим причинитися до поширення того руху і той свідомості наших працюючих, що мають здобути нам краще життя. Від цього ніхто з нас не повинен відмовитися. Адеж і більшість з нас заважає освободженню з темноти таким власним свідомим робітникам чи фармерам, котрі колись переконали нас, що ми повинні читати свої робітничі часописи, бо це вийде нам на користь. І ми, хоч колись може з великими сумнівами давали їм передлату на робітничий часопис, нині вдячні їм за те, що вони допомогли нам прозріти. Робім те саме й ми тепер, а певно, що нові прозрівші робітники та фармери колись за це й нам подякують.

НАШІ УСПІХ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД СПІЛЬНОЇ АКЦІЇ.

Наш успіх залежить від наших спільних, колективних старань. Від цього залежить успіх і всего визвольного руху працюючих. Якщо ми всі докладемо старань для якої-б то не було справи, то успіх буде забезпечений. Коли-ж ми сказали-б кожен про себе, нехай це інші зроблять, а без мене обійдеться, тоді не доказали-б ми нічого.

Отже й тепер, наприкінці нашої травневої кампанії, нехай ніхто не скаже, що без нього обійдеться, що вже і так недалеко до кінця місяця, то можна спокійно переждати а потім звернути порожні картки з якимсь невинуватим оправданням. Кожний і кожна нехай візьмуться ще тепер до праці, щоб до кінця місяця використати кожен вільну хвилину і кожен нагоду для збирання передлат та пресового фонду для нашої преси. Це відноситься не тільки до тих, що нічого ще не зробили, або зробили дуже мало для цієї справи, але й до тих, що вже мають на своїх картках записані деякі суми. Ці останні мусять пам'ятати, що на активніших завжди спаддають і більш обов'язки, більша праця та більша відповідальність.

Про цей обов'язок пригадуємо в останній хвилині в нації, що це заставить товаришів і товаришок до енергійнішої праці наприкінці кампанії і допоможе виконанню нашого травневого гасла: три тисячі нових передлатників для нашої робітничо-фармерської преси.

ПОСЛАЙТЕ ТОЧНІ ЗВІТИ ДО ЧАСОПИСІВ.

Зададемо теж пригадуємо, щоб кожна з наших організацій і всі, що беруть участь в цій кампанії та збирають передлату і пресовий фонд на наш часопис, прислали відтак точні звіти так фінансові, як і про перебіг кампанії на місцях.

Завжди посилайте без проволікань списки передлатників і жертводавців, бо цим вдовольте їх і заощадите евентуальних недорозумів. При цьому належить добре уважати, щоб імена, назвиска, адреси і аложені суми були точно і правильно записані. Щоб уникнути замішання і зайвих клопотів, найкраще

посилати списки передлатників і жертводавців до кожного часопису і журналу зовсім окремо.

Про перебіг кампанії давайте коротенькі, але річеві звіти, бо це потрібне не тільки для зареєстрування вашої праці на місцях, але для прикладу й науки другим, а часом і самим собі на майбутнє.

Отже до праці, товариші й товаришки, на добро нашої преси і нашої визвольної справи.

ЩО ДІЄТЬСЯ НА КРЕСАХ.

СТРАШНІ ЗВІРСТВА ПОЛЬСЬКОЇ ШЛЯХТИ.

Просто не хочеться вірити в те, що тепер діється на українських землях під Польщею, на так званій кресах. Крес стигне в життя, коли читаєш в газетах про звірства польської поліції над мирним, безборонним українським населенням. Не хочеться вірити в цю подію, — але коли про це говорить посол в варшавському сеймі самий шляхтич і коли про це пише "Робітник", орган самих польських соціал-зрадників, то мимоволі мусиш погодитися з тим, що то страшна дійсність.

Білоруський посол Тарашкевич на засіданні Союзу з фактами в руках доказує польській шляхті, що поліція на кресах застрелює голки під нігті арештованим селянам, розчавлює лещатами груди селянкам, а у відповідь на це оскандалила шляхта кричить: "Цего ще мало!"

А ось "Робітник", орган П.П.С.-овців містить статтю про східні креси, про терор поліції над селянством, яку польська шляхта тепер переорбює в найновішій системі американськй гвери, що стріляють, як кулемети.

Ось що пише "Робітник": "Уряд забуває про свої обов'язки що до кресів, зводиться у регулюванням просто фатальних відносин у цих краях. Креси чекають, але не можуть дочекатися. Шкоди зробила поліція? Вона перенумерувала населення. Кожна людина одержала своє число. Немає селянина в прикордонній смузі, а є тільки такте до число".

Далі "Робітник" наводить зразки скарг населення. В одній скарзі повідомляється, що польській вимагають, щоб та чи інша дівчина їм піддалася. Інакше вони "шиють діло".

В інших наводяться факти знущання з доданими лікарськими свідченнями. Далі йдуть такі звіти 7-літньої дитини:

"До нашої хати прийшли воєнки. Побили батька, потім взяли мене до клуні, роздали мене й били по п'ятах. Потім поклали в постурюючому держали мене там 2 доби, не давали їсти, кілька разів заткали мені рота, кидали об поміст, сідали на мене й били нагайками по п'ятах. Після цього написали якийсь папір і наказали прикласти до нього пальці, бо писати я ще не вмюю".

Волтець.

ПОБОЖНІ ДІЛА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИХ ЕПИСКОПІВ І КАНОНІКІВ.

ОТВЕРТИЙ ЛИСТ П. КАРМАНСЬКОГО ДО ЙОСАФАТА КОЦИЛОВСЬКОГО, УКРАЇНСЬКОГО ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО ЕПИСКОПА В ПЕРЕМИШЛІ.

Відомий український поет і діяч Петро Карманський, який тепер знаходиться в Бразилії, оголосив в українських часописах отвертого листа до українського греко-католицького єпископа в Перемішлі Йосафата Коциловського. Лист цікавий, що й казати.

П. Карманський дуже близький товариш єпископа Йосафата Коциловського, був разом з ним на римських богословських студіях, отже добре його знає. Свого листа до єпископа він так і починає:

"Вибач давній Друже, з яким я пережив чимало сердечних хвиль в літах, коли ми ще були молодими".

А що тепер той єпископ, як і всі інші греко-католицькі єпископи, що на розскажаних сповняють волю і піддаються повній контролі і розпорядженню президента польської ре-

республіки, вашого побільшого друга, теж радикала (ворога духовності) висунули мені надто до справи і Ваше мислю. І саме тому, що я знав Вас краще ніж хто другий, і вжив в оборону Вашу націонатуру на списюка, бо сподівався, що людина, яка пережовала все — ДІВЧАТАМИ, ГУЛЯНКАМИ, БАЛЯМИ ПОЧИНАЮЧИ, А НА НЕВІРСТІ КІНЧАЮЧИ — навернувшись, зможе бути вирозумним пастирем і поведе наше духовне стадо до поступу, буде вживати в наше заскоруле духовенство духа модерного життя і національної обнови. Але я сильно помилюсь. І мій обов'язок українця звернути Вашу увагу на теперішні Ваші промахи, якщо не злочини перед нацією.

"Камо грядеші?" — питаю Вас в обличчя всего нашого народу. Куди веде те повірене Вам стадо у хвилі, коли рішення наше питання бути й не бути? Хіба Вашого лиша не печуть ще й сьогодні ці образи, які кинули нам, українським богословам, а очі зараз після вступлення на престол папи Пія ХІ Хіба Ви забули не топтання по нашій душі українських богословів в Римі наших наставників, римських єзуїтів? Хіба Ви не добували, що Рим вважає нас чимсь гіршим ніж протестанти, цілою душою ненавидить тільки тому, що ми не латини? І чого Ви всею силою пхаете наш нарід — і то в хвилі, коли Польща намагається затерти слід по наших істнуванню — в кітї латинства, а тим самим в кітї польщеності? Я не дивуюсь оперетковому єпископу Станіславову, який Рим не знає; та Ви могли аж надто добре полатити римського престолоу пізнати! І чого Ви йдете сапо слідами опереткового Кир Григорія?"

А ще далі розповідає Карманський тому єпископові, про діла його брата в Бразилії і про "славних каноніків" таке:

"Канонік-б Ви мали змогу подивитися на руїну, яку представляє воєна Ваш брат Філарій в Бразилії, колишній гуляка, який попав у не своє місце, Вам кров у жилах стілася-б і Ви були-б останнім, який проти цієї папської свещенської протестувати. Та Ви не знаєте, а Ваші доданики, Вам навірені каноніки, нащо вже в життя зазнали "жестких слабостей", щоб бути збідними до скандалів. Вони й на світських становищах мабуть були-б "порядними". Та не кожному дають в юних літах сказати: "Auch ich war in Arkadien geboren".

Оттакі то "побожні" діла греко-католицьких єпископів і попів, матко боска ченстоховська і ти Йосафате Куцивину.

А ми гірші думали, що українські греко-католицькі єпископи, це собі звичайні претодобні йолопи, що дослужили єпископства за те, що справно пудували патинки кня-

з Санигі та цідували "ренкі" княгині. Аж тут бачимо, що є й між ними люде образовані, які пішли в єпископство після того, як переситилися "дівчатами, гулянками та балями", які самі є невірниками, як це закидає Карманський єпископові Коциловському.

Ставши єпископом, Коциловський почав назначувати каноніками картографів. Але найхарактернішим в листі Карманського є те, де він описує відношення папи Пія ХІ і римських наставників взагалі до українських богословів в Римі.

Карманський каже, що сам папа "кинув українським богословам образи в очі зараз після аступлення на престол". Римські єзуїти просто топтали по душі українських богословів. Рим уважав укр. богословів чимсь гіршим ніж протестанти, цілою душою ненавидів їх. А вони проте дужуть папські патинки, славословляють його, поклоняються йому і український народ до него тягнуть.

Ось де гідота! Смердяче міщанське багно. Пліють їм в вічі, а вони втруться і кажуть, що то божя роса.

"Кан. Українець" сушить свою голову українськими більшцями. Краще зробив би, як би займався побожно-моральними вчинками греко-католицьких єпископів та каноніків.

Краще розповів би своїм читачам, як-то греко-католицькі єпископи і каноніки на розказ папи, молять бога за польську шляхту, за її воєнство, жандармерію, за тих, що забивають голки під нігті українським селянам, що лещатами розчавлюють груди українським селянкам, що знущаються над малолітніми дівчатами.

Розказав би своїм читачам, як про ці злочинства своїх братів во христі мовчить греко-католицьке духовенство і його єпископ в Канаді і поєнний би, що мовчанка — ознакою згоди.

А коли цього не хоче розказати "Кан. Українець", то будемо розказувати ми.

Мусій.

"БЕЗРОБІТНІ" НА ЗАКІНЧЕННЯ СЕЗОНУ.

В суботу, 23. травня ввечерю відіграється останнє представлення в Укр. Роб. Домі в Вінніпегу в цьому сезоні. До осені більше представлень не буде.

Драмгурток, який так завзято працював від 11. жовтня 1924 року й до цього часу, вивернувся в драму з робітничого життя т. М. Ірчана "Безробітні". В драмі малоється розпучливе життя робітників в часі безробіття і як той тяжкий час і положення робітників і робітничі використанняють різні півки — шинкери та властители домів розпусти.

Ноза своїм глибоким і зворушаючим змістом, драма написана, як і кожна Ірчанова драма, зрозумілою мовою, а це вже справа аматорів, щоб глядачі дивилися на ту драму, як на своє власне положення в капіталістичній системі.

Аматори Драмгуртка при Укр. Роб. Домі вибрали були на закінчення сезону комедію, але відтак своє рішення переувчили і рішили закінчити сезон прекрасною повчальною драмою з робітничого життя. Як відомо всім тим, що вчепалися на вистави Укр. Роб. Дому в цьому сезоні, наші драматичні сили ший час, за малими витками, ставили штуки серйозні, повчальні і, оскільки це було можливим, штуки, в яких малоуважалося життя та боротьба працюючих і та кривда, яку їм заподіяла теперішня капіталістична система. Пригадати тільки такі драми, як "Сирітка Хася" та "Сатана" — Я. Гордіна і "Дванайять" і "Родина Шіткарів" — Ірчана; "Казка старого млина", "Верховинці", "Личарі абсурду", "Суєта", "Безталанна", "Жидівка вперстка" і ин. Після такого репертуару закінчити сезон якою небув дуренькою комедією лишилося-б таке почуття, як

після смачного обіду людина випила касторового олію.

Ні, вміли гідно працювати цілу зиму, ввіймо-ж гідно і закінчити свою працю. Драма "Безробітні" на закінчення театрального сезону є вибір досить владний. Треба тільки, щоб на це закінчення театрального сезону в Укр. Роб. Домі прибули масово українські робітники й робітничі Вінніпегу.

Товариші і товаришки! Ми, аматори, працювали ший час, сезон ширі після своїх сил і здібностей. Ви, як глядачі, можете це найкраще оцінити. Але Ви були не тільки безсторонніми глядачами. Ви були нашими спільниками, учасниками наших вистав. Ви плакали й сміялися разом з нами, захоплювалися і обурювалися так само, як і ми при різних відповідних сценах.

Прийдіть-же громадно на нашу останню виставу в цьому сезоні — в суботу, 23. травня ввечерю до Укр. Роб. Дому і спільно з нами закінчіть його. Ціни на цю останню, хоч поважну виставу, знижені, бо лише 35 центів цілий низ і 25 центів балюк.

До побачення на виставі.

Аматори.

ШВЕДСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ ПОВЕРНУЛАСЬ З С.Р.С.Р. До Стокгольму повернулася з С.Р.С.Р. делегація шведських профспілок — робітників звязку. Делегати обіцяють дати в найближчому часі докладний звіт про свою подорож. Вони висловлюються дуже гарно про С.Р.С.Р. і підкреслюють, що та кампанія, яка ведеться в буржуазній пресі проти С.Р.С.Р. збудована виключно на брехливих відомостях.

Відновляйте переалят на "Укр. Роб. Вісти".

ЦАРСЬКІ ПАЛАТИ СЕЛЯНАМ.

Була колись велика російська імперія і був у неї цар. Миколою він називався. Не дуже то він на царя надавав, але хто там його питав, чи він хоче бути царем, чи ні? Або коли хто людей питав, чи люде хочуть його, чи ні?

Так от був собі той цар, "всєя России государь" і не стало його. Зате після него осталося дуже багато його, царських палаців. Величезний палац в Ленінграді, такий самий в Петергофі, ще більший в Царському селі, в Гатчині, в Криму, на Кавказі. Дуже багато палаців мав цей вирогад російських царів.

І що-ж тепер з ними сталося? Ось що: в Ленінграді з царської Зимової Палати зроблено музей. В нему є великий відділ — музей історії революції російської і французької. З петергофського палацу те-ж зроблено музей. Там показують, як царі колись жили. Всім людам показують.

З царського села радянська влада віддала незможним з'їзди робітників, селянських і червоноармійських депутатів, або з'їзди рад. Там відбуваються з'їзди Комуністичного Інтернаціоналу. Там в квітні цього року відбувалися наради Селянського Інтернаціоналу.

А російську царську палату в Левадії, в Криму, радянська влада віддала незможним селянам на лікування своїх хорих та на відпочинок перепрацюваням.

В царських палахах у Криму, де колись жили й гуляли царі з своїми прихвостнями та льоками, бенкетували з старцем божим Распутіном, там, куди селянин не міг і мряти пасти, радянський селянин-незможник може тепер полікуватися від перестоми й хороб.

Коли раніш лікувалися там тільки царська родина, то тепер цілий рік там лікуватимуться незможники й середняки.

Перша партія хорих селян мала вийхати в колишню царську палату у Ливадію 13. травня на 1 1/2 місячний речинець. Із України поїде 48 селян, а з усього Союзу понад 500 осіб. На другий речинець поїдуть інші селяне.

Все утримання, лікування та переїзд безплатний.

В колишніх царських кримських палахах цілий рік житимуть справжні господарі, що на їхні кошти будувалися ці палати.

Великі жертви, що принесли селяне 1917 року, захищаючи революцію, не загинули марно. Незможник разом з середняком просто від чепіг і ціпа піде по черзі лікуватися. Все те, про що він колись міг тільки мряти — тепер має.

Ну і як-же українським жовтоблатникам по цей бік океану не класти радянську владу? Де-ж хто вигадав, щоб хлоп, простий хлоп, який колись був наймитом, нині в царських палахах відпочивав, а Петлюрові-ці Петрушевичові міністри торгували яйцями, продавали шифарти?! Отже таке сталося.

Мусій.

"РОБОТНИК" СКАРЖИТЬСЯ. Пепесівський "Робітник", пишучи про англо-радянську профспілкову угоду, скаржився на позицію англійських профспілок, що ведуть переговори про єдиний фронт з комуністами.

Твори Стефаніка на мові есперанго. — В есперантським місячнику "Literatura mondo" (Літературний світ) за березень 1925 р. вміщено дві новелі Стефаніка, перекладені на есперанто О. Кузьмоу: "Malutilo" (Шкода) і "Blua libreto" (Синя книжечка). До перекладів долана коротенька річева замітка про Василя Стефаніка.

РОЗМОВА ПРО КООПЕРАТИВИ.

VII.

Спілка, яка через необережність в кредитуванні подала в таке положення, про яке говорилось в попередньому розділі, може зарадити лише при допомозі цікавоті реорганізації.

В такому случаю належить скасувати негайно мітинг, ухвалити замкнення кредиту всім та перетворити спілку на правду кооперативу.

Треба розпродати більше шерів новим чи старим шерівцям, які мають менше як вказано в статуті число шерів і роздобути в той спосіб потрібний для підтримки капіталу. Тимі грошима оплатити найбільш певні доходи і уважити, щоб менеджер на будуче не заліз знову в халепу.

Розуміється, найкраще до такого случаю цілком не допустити, але знаємо з досвіду, що такі случаї трапляються і тому даємо повичину поради.

На реорганізаційній мітингу треба виразно заявити, що кооператива не є обчислена на дивиденди, лише на поміч при закупі. Це треба заявити також тоді, коли організується перший раз нову кооперативу.

Поки повернемо до обговорення дальших моральних заповідей, хочемо покласти нарис на це організування кооперативу. Хай не береться до цього той, хто не зрозумів, що таке кооператива. Хто думає, що кооператива означає зложити гроші і накупити товари та продавати так, як другі продають, той кооператива ніколи не збудує.

Коли ви будете продавати так як другі, то значить, ви мусите рахувати на такий самий зарібок, як другі; тоб-то ваша ціна не буде нижча, але така сама, як в других, отже яка з цього користь? Немає ніякої користі.

Повторяємо, що треба-б дуже ідейних людей, що хотіли-б буди вірні такій кооперативі, що рахує таку саму ціну, як другі. Таких людей покищо нема.

Наша людська натура вже така, що все хоче мати якусь користь. Так, наші люди ладяться намовити до кооперативу, головню, коли обіцяти їм "велику дивиденду", але раз той дивиденд нема — їх запал пропадає і вони, як не роблять проти кооперативу, то відносяться до неї байдужно.

Коли ви з початку скажете, що кооператива закладається не для дивиденди, а для дешевого закупа товарів, тоді є більші надії на успіх. В такому случаю вистарчить показати людям простий рахунок.

Скажимо, що ви хочете зложити кооперативний стор мішаних товарів. Припустимо також, що кожна фамілія видає щорічно 300 доларів в рік на мі-

шані товари. Кооператива пропонує достарчати своїм членам всі товари, які загально тримається в такому сторі, на 5 процент нижче, як в других сторях. Пять процент на 300 доларів робить 15 доларів в рік, заощаджених від разу при закупі товарів в кооперативі. Це є ліпше, як дивиденда від шерів при кінці року.

Скажимо, що хтось має шерів на 100 доларів, або 4 шерів по 25 доларів. Якої дивиденди він сподіється від своїх сто доларів, коли-б кооператива добре розвивалася? Найкращі бізнеси не платять більше чим 10 процент. Отже від тих сто доларів він мав-би 10 доларів приходу, або дивиденди. Але це ще питання, чи кооператива так розвинується, щоб змогла дати такий процент. Цього ніхто не знає.

Чи не ліпше, отже, взяти собі товарів на 15 доларів дешевше протягом цілого року, закуповуючи за ціну 5 процент нижчу від других?

На таку пропозицію — кожна розумна людина скорше пристане, як на проблематичну дивиденду при кінці року. Купуючи дешевше, я маю сейчас дивиденду, на руках, а тамта "велика" при кінці року, є звичайно великою на папері, а на ділі ніколи нема! Я волю заощадити на одні 5 центів, на другі 10, на третій 15, як жити "надією", що при кінці року дістану "багато на раз". (Далі буде.)

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ.

Подається до відома тим родичам, які посилають своїх дітей до школи при Укр. Роб. Домі в Вінніпегу, що наука відбувається в такому порядку:

1. Класа в вівторок, від год. 5 до 7 і в суботу від год. 1 до 3-ої.

2. Класа в понеділок, від год. 5 до 7 і в суботу від год. 3 до 5-ої.

3 і 4. Класа в середу і п'ятницю від год. 5 до 7.

5. Класа, в суботу раніо, від год. 9 до 12.

6 і 7. Класа в четвер від години 5 до 7.

Рівночасно проситься родичів шкільних дітей звернути увагу дітям на те, щоби вони приходили до школи кожного дня на час.

Як також проситься тих т.т., котрі з різних причин були-б приєвлені не посылати я-кись час дітей до школи, щоби повідомили про це секретаря Дітоточі Школи.

За Дітоточу Школу при Укр. Роб. Домі у Вінніпегу, Д. Стечишин, секретар.

Не забувайте про пресовий фонд української робітничої преси в Канаді!

СВЯТКУВАННЯ ПЕРШОГО ТРАВНЯ В КЕЛГАРИ, АЛТА.

Про святкування пролетарського свята в Келгарі мало є що писати, порівнюючи з святкуванням в інших місцевостях. В багатьох великих і малих місцевостях Європи, хоч як там поліція забороняла, переслідувала, робітництво десятками тисяч демонструвало перед буржуазією свою силу. На перший погляд здавалося-б, що це незначна частина, але взявши на увагу теперішній стан робітничої класи і скажену диктатуру капіталістів, фашистів, то зрозуміємо як сильні і смілі революційні борці в Європі. Там робітники готові боротися за свої здобутки кожного разу.

Бачимо, що в Канаді тисячі робітників, робітниць і молоді демонстрували свою силу перед буржуазією, видивгнули свої ключі. В Келгарі робітництво не дорівнювало своєю свідомістю іншим місцевостям. Для цього є певні причини, а найголовніша — Келгарі не є індустріальним містом і робітництво тут не стале, але все переважає. Весною в Келгарі робітників менше, бо роз'їжджаються по можливості на роботи і в організації рух слабше. Друге — тут влада досить реакційна, поліція, детективи дуже сильні. А третє — між англійськими робітниками тут організації майже нема.

Українські робітники, що гуртуються в організаціях при Укр. Роб. Домі, відсвяткували Першого Травня в своїй хаті концерт-мітингом. В програмі входили спів мішаного хору, жіночого, сольові, дуети, оркестра, декламації і промови. Тов. Мойсок говорив про те, як повстало першо-травнєве свято

ЩОБ НЕ БУЛО МАЛО.

(Малій фейлеток.)

Білоруський депутат Тарашкевич в польському союмі говорив...

Що робиться тейсер на креслах? Поліція смертним боем б'є селян! Заарештованих мурдують! Допитуючи, їм забувають від пазурі голки! Жінкам розчавлюють груди!

Праві депутати в крик: — Цього мало! Мало цього! І ви знаєте, може і справді від польського уряду цього мало!

Може справді загнати голку під ніготь простому дячкуві — не так уже й болить...

Може справді — взяти в лещата груди селянки й роздавляти їх на перелічку, щоб із молотливого протока бризнуло жіноче молоко з кривавицею, — може, кажу, справді це не

така вже страшна штука?! Ніколи нам, грішним напів-азитам, цього бачити не доводилося...

Освіченим, західно європейським панам це видніше... Вони в цій справі велику практику мають...

Може замість голки забити або зуб'я з борони під селянськй нігті загнати, — тоді може як раз для селянина гаразд буде?...

Або довбнею кілки забивати в череві? А жінкам просто обценьками груди виривати?!

Може тоді селянство на креслах бадьоро й весело "Еще польска не згігнела" співатиме й за римського папу богу молитиметься?

Спробуйте, панове!

СВЯТО ПЕРШОГО ТРАВНЯ В ТРЕЙЛ, Б. К.

Українські робітники, що гуртуються при відділі ТУРФДім в Трейл, відсвяткували день Першого Травня концерт-мітингом. Концерт-мітинг отворив т. Ів. Пішак в 7-ій годині вечером, потім слідували декламації дітей, а на закінчення відспівано "Інтернаціонал".

Тяжко приходиться робітництву проводити боротьбу в цій місцевості через інтриги ріжких недолудів, що ріжними способами стараються шкодити організації. Вони лякають робітників, що компанія не дає роботи українським робітникам через те, що тут є українська робітничка організація. Через те багато українських робітників ходить поза організацією. Не тому, товариші, вам не дають роботи, або знизжують платню, що тут є відділ ТУРФДім, але тому капіталісти крутять нами на всі боки, що ми не організовані; що ходимо в розділ, лишамо організацію та ще й самі на неї доносимо панам. Коли ми зрозуміємо своє завдання як члена робітничої класи і всі зарганізуємося, тоді й пани з нами, а ми з ними будемо інакше говорити.

Звертаю увагу позамісцевим робітникам, щоб не їхали до Трейла шукати роботи, бо єдиного було дуже багато робітників і хочуть голодні, одобрті цілими гуртами а роботи нема. Як це пишу, тут звільнено з роботи 200 робітників, які опинилися на бруку.

Робітників.

Не забувайте про пресовий фонд нашої преси.

ШТУЧНІ ДРОВА.

Паливна криза в хатньому господарстві в Європі примусила вживати всяких заходів до її усунення. І от, як наслідок цього, в Німеччині, а потім і в інших країнах з'явилися так звані "штучні" дрова. Цей сурогат дров виробляють з гірси, стружок та кори, які спочатку товчуть, а потім стискають на спеціальних станках, надаючи "дровам" форму шруб довжиною до метра з поперечником в 20—30 см. Вироблені штучні дрова звязуються по кілька штук дротом і так перевозяться. Перед уживанням таку дровину розбивають молотком на шматки потрібної величини. 100 пудів цих дров по своїй теплової силі рівні 60 п. вугілля, себ-то двічі кращі в цьому відношенні, чим безроз-ві дрова.

ЛЮДЕ — МАЛПИ.

В Англії організується експедиція, щоб дослідувати тропічні степи острову Суматри (остров в Індійському океані), де, як стверджують тубильці, живуть якісь дивні істоти, — щось середнє між малпою й людиною.

Ці загадочні істоти, яких малайці звать "сепадакми", живуть мабуть, у таких тригонових внутрішній частині острову, що до них дуже важко дістатися, й годуються там оривом. Голландський губернатор де-Санту, який сім років керує цією округою, повідом-

ляє, що сам він ніколи не бачив ні одної з цих істот, але не одного разу натрапляв на їхні сліди.

Тубильці кілька разів влаштували на них справжні облоги, але їм ніяк не щастило спіймати хоч-би одну з цих істот. Але один малець знайшов труп такого "сепадака". То була дівчинка років 10. Руки й ноги в неї були такі самі, як і в людей, але все тіло крило товстим шаром грубої шерсти.

Сепадак, як це можна гадати з оповідань тубильців, дуже спиритні й хитрі істоти; вони завдають чималої шкоди малайцям, крадучи в них рибу з їхніх неводів.

КОЛЮРОВІ ФОТОГРАФІ ПО РАДІО.

Передаточні апарати для передання по радіо звичайних фотографій виготовляється вже у Франції в промисловому розмірі. Фотографія, яку одержано в Парижі по радіо з Америки, нічим не ріжниться від фотографії, знятих на віддаленні одного-двох сяжнів звичайним апаратом. Але ще цікавіші відомости одержано тепер про те, що успішно вирішено завдання кольорової фотографії по радіо, тоб-то фотографування з усіма натуральними кольорами. Час, потрібний, щоб передати таку оригінальну дешеву, — біля години. Спроби робили між Шікаго й Нью Йорком.

ВСЯЧИНА

Короновані голови. — Один історик завдав собі труду та обчислив, що дотепер світом правило 3,120 королів і царів. З них 32 скінчили життя самоубійством, 33 вмерли насильною смертю, 58 покинуло трон добровільно, 140 полягло на війні, 183 закінчило життя в неволі, 252 було вбитих, 168 осуджено і страчено, 540 скинено з трону силою, а 22 скінчило смертю божевільних.

Панські домн розпусти. — У Львові викрила поліція два панські домн розпусти. Один при вул. Сапиги, другий при вул. Академічній. Дім при вул. Сапиги провадила якась Вікторія Стахурська. До її помешкання сходилися пани і панове, ці останні платили Стахурській за вступ. Дамам платили окремо. Гості були з "ліпшого" польського товариства у Львові, а деякі приїздили навіть з провінції.

Жінки при війську. — Дуже багато жінок служить в радянській і турецькій арміях. В Турецькій виборили собі жінки рівні права з муштинами, а тому мають рівні обовязки. В останніх часах кілька тисяч жінок вступили в турецьку армію. Деякі з них так визначилися, що понад сто жінок стало старшинами, а дві майорами.

Чехословакія, чи Чехо-Словакія. — Між Чехами і Словакіями йде спір за те, як треба писати: Чехословакія, чи Чехо-Словакія. Словацькі діячі обстоюють, щоб писати цю назву республіки через криску, а Чехи кажуть, що не треба криски, бо то все одно. Словаки в писанню Чехословакія доbachувати чеський імперіалізм, сприямований на знищення Словакія, як автономної країни. Вони кажуть, що навіть в об'юдній чехо-словацькій угоді при творенні чеської держави рішено писати Чехо-Словакія.

Н. САУЕР. 17) ЦІНА КРОВІ (ПОВІСТЬ.) Перекаав М. ІРЧАН.

(Продовження.) На оживлених і гамірних місцях шукали смерті інтелігентні, як-би хотіли своєю смертю відарити по нервах тупої мішанської байдужності. Приїздили до кафе-штантану і стрілялися в окремих кабинетах, обприскували своєю кровю обидві стіни, замазували чарки від вина і посуду власними мозками. Троїлися в найкращих поках великих готелів, де часто мешкали подорожуючі мільйонери і генерали. Інші вбивали себе на вулиці, присідаючи на першу принагідну лавочку біля воріт, поміж кипучою вуличною юрбою. Так застрелився перед театром в середині міста, що шуміло ранішнім непорядком і турботами, Горбунів, бувший пропагандист, учень Ласкавця. Перед двома роками велася в його помешканню живі розмови, збиралася гуртка і перед ними виступав він, загорілий юнак, що оділявся по своїйому вчителю повагу і красу мови. Ніхто не знав, які страшні терпіння і нудьга самоти, які муки слабости пережив він опісля, як його помешкання опустіло немаче могла три рази перестуршене поліцією, як він був опущений давнішими товаришами, розби-

тий і слабій. І тільки зараз, після смерті, довідався про це з його довгого шоденника, який залишив товаришам. Ласкавець приніс його і читав уривки перед Андреевим і Северліном. — У вас немає краси — писав Горбунів, — ані у вас, мої бувші товариші, про яких я був переконаний, що найшли зміст і красу життя!... Ех, не робите ви це, що потрібно... Я теж не знаю, чого саме потрібно, але я — відходжу. Не вірю в ніщо... Ваша свобода... і вона є неволею. Всі є невольниками, починаючи мужиками і кінчаючи царями. І ніхто не знає краси життя, одинокого змісту життя... Надсон добре сказав: "Немаю, кого міг-би я любити, немаю, кому міг-би я молитися"... — Забув про красу майбутнього — замінив Андреев. — На велику красу грядущого! Северліно легко усміхнувся. Ось він, пролетар з крові й кости, який, в життю має ще менше краси, як мав Горбунів, — не застрелився. І насмішувато сказав: — Заліз кудись, де немав що робити і по-пав в божевеля. Повинен був займатися декадентством, бо це для інтелігентів, а він вліз в революцію! До того й пив ще, як навіжений. А потім — "неможе товариші... Немаю, кого міг-би любити, немаю, кому міг-би молитися"... Ех! Запрашка!... — Не смійтеся! — швидко перервав його Ласкавець. — Горбунів був чесною людиною! Пив? А ви не пете? Ви переконані, що ніколи не впертеся? І хіба невідомо, що Горбунів пив, і писав свої записки вже як хорий чоловік? Перечитайте собі, як пояснює медицина сьогоднішні самоубійства! Є це одно з явищ

епідемії. Є заразою, як зараза тифу, туберкульозу і чуми. Так, так! Потрійний! А половина з них — робітники... Ви чуєте? — Не перечу — відповів Северліно, що відносився до Ласкавця не дуже дружньо. — Читайте ще дешо... — Не варто! Крик хорої душі, як віддала справі все, що могла, ви зустрічаєте своїм... вибачте... грубим сміхом, ніби-то чистокровного пролетаря! Тимчасом це звичайне владання і самолюбство! — Розумійте, як хочете — байдужно процідив кривз зуби Северліно. — Я так і розумію: владання і зарозумілість, самолюбство!... Настала прикра мовчанка і Ласкавець, щоби дерервати її, звернувся до Андреева: — Передайте цей записник Соломкові. Він все таки добре знав Горбуніва? Правда? — Так. Але не зараз. Соломко ще не здоровий. — А я думав — сказав Ласкавець, — що він перший покінчить самоубійством. Памятаєте, як дивно заховувався він підчас учті? — Так, було погано. Сьогодні дешо поправився... Андреев нікому не говорив, де живе Соломко. Рахував на його видзоровлення, на його поворот до підпільної праці, що потребувала людей обережних і досвідчених. Часто питався про нього губернаторки і Фені, яка відвідувала Соломка, носила йому нові книжки, часами й сам бував у нього, проводив години-дві, відірвавшись від партійної праці. Коли такі відвідини для Андреева були тяжкі. Важко було відповідати товарищові на низку неспокійних

питань, якими самий мучився — про конспіративні справи, сьогодні знищені, вигибаючі, непотішні. Соломко-ж був надто обережний, щоби врити в слова Андреева, немаче то партійні справи в порядку і що все йде "мирно" та "поволенськи". Він, людина ніжних почувань, вгадував неправду і дивувався, чому товариш послугується нею. — Що-ж Василю? Боїшся говорити правду, значить кепсько. Кепсько? — Кепсько! — вирвалося Андрееву. — Але є надія... — Коли? Та-ж ти оптиміст і кажеш кепсько... А це значить брате, кінець... — Ні, ні! — живо заперечив Андреев. — Кінця немає. Не може бути! Навпаки. Зараз початок. Розумієш, пришов кінець першої частини тернистого шляху і зближається початок другої... Соломко терпів на нервові корчі і видзоровлював дуже повільно. Правда, позбувся вже нервових дрогань видіць обличчя і лівої руки. Дешо вяснилось його обличчя. Але внутрішній неспокой залишився майже в цілості, пригадуючи очікування чогось тяжкого і страшного, що прийде невідомо відки. — Соломко блідий і зворушений, починав нараз перегадати ціле помешкання, заглядати у всі кутки, ховатися, як хто небудь приходив, будьто домашній сторож, будьто куховарка Маланя; не розсвічував світла в кімнаті і лягав на постіль нероздягаючись. І так лезав цілу ніч, часто піднімаючи голову і прислухуючись до вуличного шуму, що ледо-чутно долітав до нього.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАСТЕ найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. ІРЧАНА КАРПАТСЬКА НІЧ що недавно вийшла з друку? Якщо немаєте її ви самі, або ваші знайомі, то поспішайте купити, а будете мати корисну книжку в хаті! Не тратьте вона вартости навіть тоді, як ви перечитаете її. Це дешо повість з воєнних часів в Галичині і з життя робітництва в Америці. Коли читаете, то не можете так доки відірватися від книжки, доки не перечитаете до кінця. Письменик М. Ірчан сам перелив війну і вірно описує всі ті страшні події в старому краю. Читачи "Карпатської ніч" врівночасно багато вчаться і то в найбільш приступний спосіб, бо ця книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Надрукована вона на найкращому папері, окладника з артистичним малюнком в двох кольорах. КУПИТЬ, А НИКОЛИ НЕ ПОЖАЛИТЕ! РОЗПОВІСНОДИТЕ СКРІЗЬ ЦЮ КНИЖКУ. Виславляється книжка за попереднім надісланим грошем. ЦІНА 50 ЦЕНТИВ ЗА КНИЖКУ. Замовлення з грішми посылати на таку адресу: Ukrainian Labor News Cor. Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.

(Далі буде.)

